

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Информација о монетарним и фискалним кретањима

ЈУЛ 2021. ГОДИНЕ

НОВИ САД, СЕПТЕМБАР 2021. ГОДИНЕ

Садржај

I Општи преглед монетарних и фискалних кретања	2
II Монетарна кретања	3
Референтна каматна стопа НБС	3
Каматне стопе.....	4
Токови капитала из иностранства.....	6
Курс динара	7
Кредити	8
III Фискална кретања	12
Фискални резултат опште државе	13
Фискални резултат опште државе по нивоима власти	14
Јавни дуг опште државе и централног нивоа власти	15
Извор података	17

I Општи преглед монетарних и фискалних кретања

Међугодишња инфлација је у августу 2021. износила 4,3%.

Референтна каматна стопа је у септембру 2021. задржана на нивоу од 1,0%, што је најнижи ниво референтне каматне стопе у режиму циљања инфлације, који је Народна банка Србије успоставила у децембру 2020. године.

Девизне резерве НБС су очуване на адекватном и стабилном нивоу (14,6 млрд евра у јулу 2021). У односу на претходни месец, веће су за 488 млн евра.

Каматне стопе на кредите приватном сектору крећу се око својих минимума. Каматна стопа на нове динарске кредите привреди је у јулу 2021. износила 2,6% (за 0,2 п.п. нижа у односу на јун 2021. године), док је просечна каматна стопа на евроиндексиране кредите и кредите у еврима привреди у јулу је износила 2,3%, за 0,2 п.п. нижа у односу на мај месец.

Просечна каматна стопа на нове динарске кредите становништву износила је 8,7% у јулу 2021. године (за 0,2 п.п. више у односу на јун), док је просечна каматна стопа на евроиндексиране кредите и кредите у еврима становништву у јулу 2021. године повећана за 0,1 п.п. у односу на јун и износила 3,1%.

Просечна каматна стопа на нове орочене депозите привреде је у јулу 2021. износила 1,3% на нове динарске депозите, односно 0,6% на нове девизне депозите.

Динарска штедња становништва је у претходне три године забележила снажан раст (22% у 2018, 31% у 2019. и 17% у 2020), који је настављен и у 2021. када је за седам месеци повећана за 7,5 млрд динара (тј. 8,1%).

Укупна кредитна активност је и у јулу 2021. године наставила да бележи раст, захваљујући ефектима мораторијума, а позитиван допринос пружају и кредити из гарантне шеме. Регистровано је номинално повећање пласмана привреди од 6,6% м.г, а пласмани становништву су порасли по стопи од 10,7% м.г. номинално.

Банкарски сектор у Србији одликује и висока ликвидност, чији показатељи се константно крећу на нивоима знатно вишим од регулаторних минимума (ликвидна средства чинила су 36,5% укупне активе банкарског сектора у Србији на крају јула 2021. године).

У прих седам месеци 2021. године на нивоу опште државе остварен је фискални дефицит у износу од 6 млрд динара и примарни фискални суфицит у износу од 73,1 млрд динара.

У јулу 2021. године јавни дуг опште државе достигао је ниво од 55,9% БДП-а. Јавни дуг централног нивоа власти у јулу 2021. године износио је 28,4 млрд евра (за 102 млн евра више него у претходном месецу), односно 55,2% БДП-а.

Србија је преткризни ниво економске активности достигла већ у првом тромесечју ове године, пре многих светских економија, док су иницијалне порцене биле да ће се то догодити тек у другом тромесечју. Опоравак светске привреде је убрзан током другом тромесечја, чему су допринеле интензивнија вакцинација становништва и постепено укидање рестриктивних здравствених мера, уз наставак примене фискалних и монетарних подстицаја у великом броју земаља.

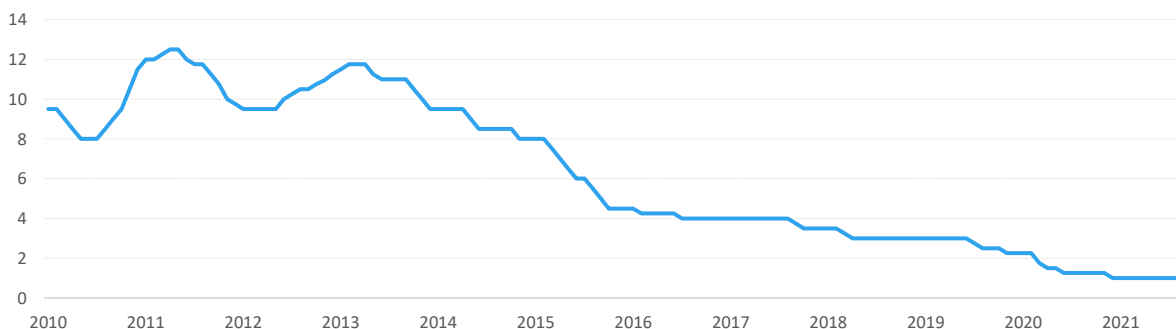
II Монетарна кретања

Осму годину заредом, Народна банка Србије (НБС) наставља да испуњава свој основни циљ - обезбеђење ниске и стабилне инфлације у границама циља од $3\% \pm 1,5$ п.п, упркос бројним изазовима који су долазили из међународног окружења и измењеним условима пословања и потрошње у Србији услед пандемије. **Међугодишња инфлација је у августу 2021. износила 4,3%.**

Референтна каматна стопа НБС

У септембру 2021. године, НБС је задржала референтну каматну стопу на нивоу од 1,0%, што је најнижи ниво референтне каматне стопе у режиму циљања инфлације и за 1,25 п.п. нижи ниво него пре пандемије. Овакву одлуку НБС је донела узимајући у обзир да су показатељи економске активности од почетка ове године изнад очекивања, а виши ниво међугодишње инфлације је последица деловања привремених фактора, тј. виших трошковних притисака по основу раста светских цена примарних производа, затим то да се опоравак светске приврде убрзава захваљујући вакцинацији становништва и постепеном укидању епидемиолошких мера, али су и даље присутни застоји у глобалним ланцима снабдевања, а ризик по глобални економски опоравак представља и ширење делта соја, као и фактор да опрезност захтева и узлазни тренд светских цена примарних производа, као и могући почетак смањења обима квантитативног попуштања од стране ФЕД-а.

Референтна каматна стопа НБС, септембар 2021. године (у %)

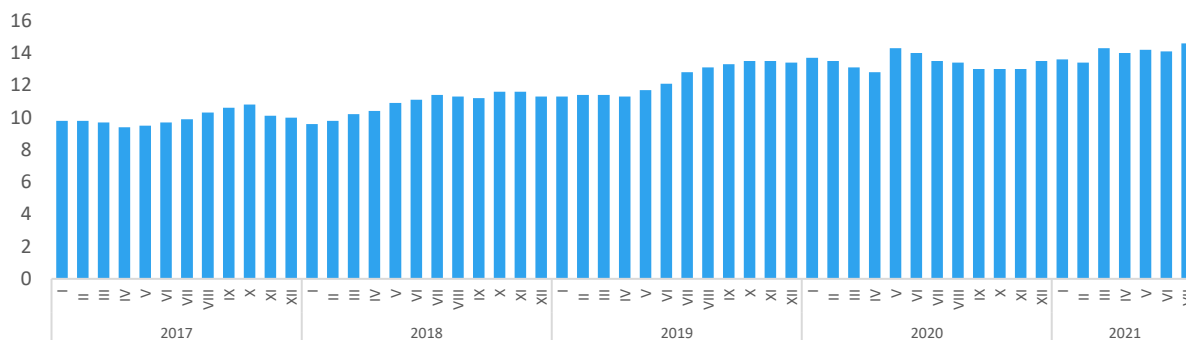

Обавезна резерва је важан инструмент монетарне политике и у јулу 2021. године је износила **2,3 млрд евра** (исто колико и у јуну) и **234,7 млрд динара** (за 2,5 млрд динара више него у јуну).

Девизне резерве су на крају јула 2021. године износиле рекордних 14,6 млрд евра, за 488 млн евра или 3,5% више у односу на претходни месец, што је првенствено резултат прилива по основу активности НБС на домаћем девизном тржишту. Њихов ниво покрива преко шест месеци увоза робе и услуга, што је двоструко више од стандарда којим се утврђује адекватност девизних резерви. Од тога, 1,8 млрд евра се односи на **36,7 тона злата** које се налази у трезорима НБС (током претходних месеци НБС је успела да и последње преостале количине злата у иностранству врати у земљу). **У односу на јул прошле године, девизне резерве су на крају јула 2021. веће за 7,8% или 1,1 млрд евра.**

Кретање девизне резерве НБС, јул 2021. године (у млрд евра)

Обим реализоване трговине девизама на међубанкарском девизном тржишту у јулу износио је **428,0** млн евра и био је за 110,5 млн евра мањи него у претходном месецу.

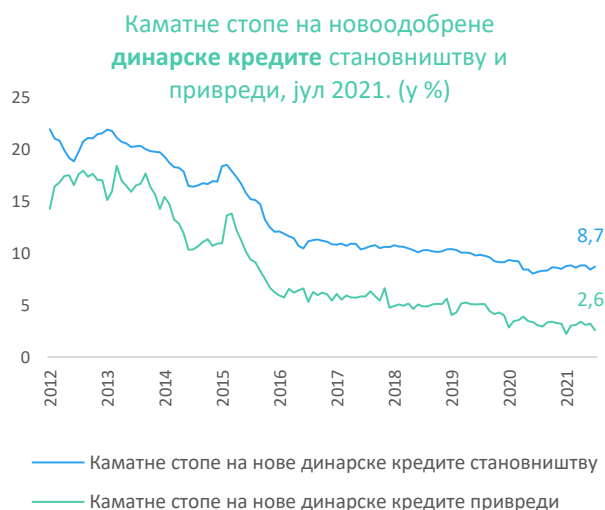
Каматне стопе

Ефекти ублажавања монетарне политике НБС огледају се у нижим трошковима финансирања, као и расту кредитне активности. Каматне стопе на државне ХоВ крећу се око својих минимума, као и каматне стопе на кредите приватном сектору.

Каматне стопе на динарске ХоВ крећу се око најнижих вредности (**3,38%** за рок од 12 година).

Каматна стопа на нове динарске кредите привреди је у јулу 2021. износила **2,6%** (за 0,6 п.п. нижа у односу на претходни месец, пре свега због смањења каматне стопе на кредите за обртна средства на 2,4%, за 0,9 п.п. мање у односу на јун).

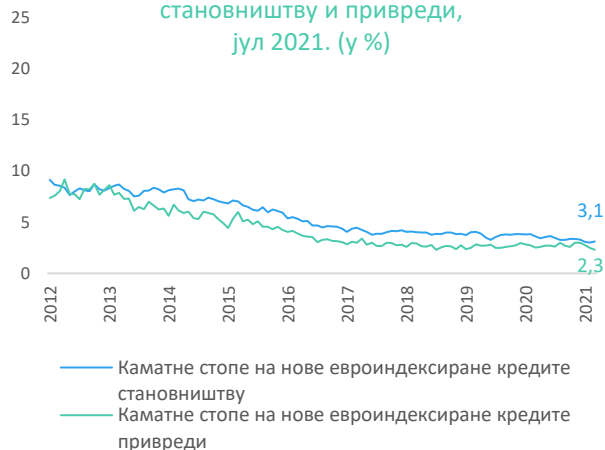
Каматна стопа на новоодобрене динарске кредите становништву у јулу 2021. године износила је **8,7%** (за 0,2 п.п. више у односу на јун). Благо повећању просечне каматне стопе на нове динарске кредите становништву допринело је благо повећање просечне каматне стопе на нове динарске стамбене кредите становништву за 1,0 п.п. (са 6,4% на 7,4% у јулу 2021), затим каматне стопе на нове готовинске кредите за 0,1 п.п. (са 9,1% на 9,2% у јулу 2021), као и на остале динарске кредите за 0,4 п.п. (са 5,7% на 6,1% у јулу 2021). Просечна каматна стопа на новоодобрене динарске потрошачке кредите је у јулу 2021. износила **2,3%**, за 0,2 п.п. нижа у односу на јун.

Просечна каматна стопа на евроиндексиране кредите и кредите у еврима привреди у јулу је износила 2,3%, за 0,2 п.п. мање у односу на јун. Забележен је благи пад каматних стопа на кредите за обртна средства индексирани у еврима (за 0,4 п.п. на 2,1%), као и каматних стопа на остале кредите индексирани у еврима (за 0,3 п.п. на 1,9%), док су благи пораст забележиле каматне стопе на инвестиционе кредите (за 0,1 п.п. на 2,8%), затим на евро кредите за увоз (за 0,2 п.п. на 2,3%) и на остале некатегорисане кредите у еврима (за 0,2 п.п. на 2,4%).

Каматне стопе на новоодобрене евроиндексиране и евро кредите становништву и привреди, јул 2021. (у %)

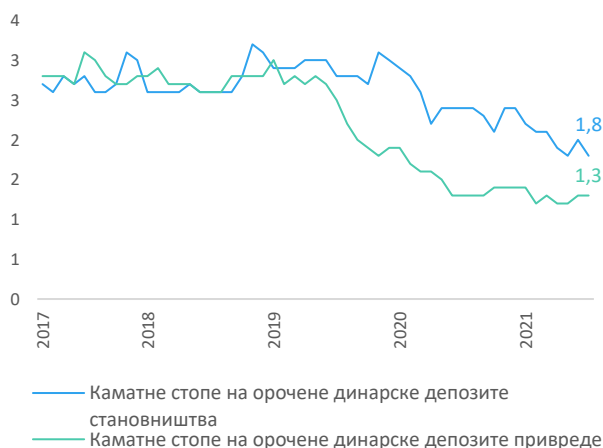
Просечна каматна стопа на евроиндексиране кредите и кредите у еврима становништву је у јулу 2021. године повећана за 0,1 п.п. у односу на јун и износила је 3,1%.

Просечна каматна стопа на стамбене кредите у еврима и евроиндексиране стамбене кредите становништву је износила 2,5% и непромењена је у односу на претходни месец јун. **Просечна каматна стопа на потрошачке кредите становништву у еврима или евроиндексиране износила је 4,3%, и за 0,1 п.п. је повећана у односу на јун.** **Просечна каматна стопа на готовинске кредите становништву у еврима или евроиндексиране је нижа у односу на претходни месец за 0,1 п.п. (износила је 3,2%), док је просечна каматна стопа на остале некатегорисане евро или евроиндексиране кредите смањена непромењена у односу на претходни месец (5,3%).**

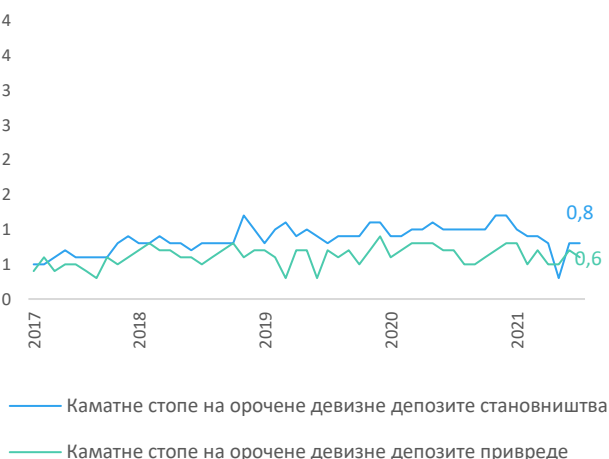
Паду каматних стопа на евроиндексиране кредите у посматраном периоду допринео је снажан пад премије ризика, поправљање рејтинга земље и ублажавање монетарне политике ЕЦБ-а.

Каматне стопе на нове орочене депозите су у јулу 2021. готово непромењене у односу на претходни месец, па је просечна каматна стопа на штедњу становништва у динарима смањена (за 0,2 п.п., на 1,8%), док је каматна стопа на девизну штедњу становништва остала непромењена и износила 0,8%. Просечна каматна стопа на нове орочене депозите привреде је износила 1,3% на нове орочене динарске депозите (непромењена у односу на претходни месец), односно 0,6% на нове орочене девизне депозите привреде (благи пад од 0,1 п.п.).

Каматне стопе на орочене динарске депозите становништва и привреде (у %)

Каматне стопе на орочене девизне депозите становништва и привреде (у %)

Премија ризика Србије се и даље налази на силазној путањи, захваљујући пре свега домаћим факторима – повољним макроекономским изгледима и наставку вакцинације.

Као резултат јачања домаћег макроекономског окружења и предузетих активности на пољу развоја домаћег финансијског тржишта у претходним годинама, **динарске обвезнице Србије су 30. јуна укључене у индекс J.P. Morgan GBI-EM Global Diversfied**, један од индекса обвезница емитованих у националним валутама земаља у успону које међународни инвеститори најчешће прате и према чијој структури прилагођавају један део својих пласмана. Ово указује на **поверење које је Србија стекла у међународном окружењу и потврђује атрактивност Србије као места за инвестирање**. Такође, српске динарске обвезнице су укључене и у индексе *GBI-Aggregate (GBI-AGG)* и *GBI-AGG Diversified*, као и у индекс *J.P. Morgan ESG (JESG) GBI-EM*.

Упркос глобалној кризи и продуженом трајању пандемије, **агенција Standard and Poor's је у јуну задржала кредитни рејтинг Србије на нивоу ББ+¹**, уз стабилне изгледе за његово даље повећање и добијање инвестиционог рејтинга. У својој одлуци, Агенција је навела да је кредитни рејтинг Србије подржан кредибилном монетарном политиком и умереним нивоом јавног дуга, што су били важни предуслови за доношење обимних пакета помоћи привреди и грађанима којима је подржана домаћа економија и спречен већи пад привредне активности у 2020. Према наводима НБС, Агенција истиче и знатну отпорност српске економије постигнуту у претходним годинама, као и то што је Србија глобалну кризу изазвану пандемијом коронавируса дочекала са знатно мањим макроекономским неравнотежама него пре десет година, чиме је створен простор да се реагује брзо и адекватним мерама одмах на почетку кризе. **Агенција Moody's је у марту 2021. повећала кредитни рејтинг Србије на Ба2 са стабилним изгледима**, као и **Fitch** у септембру истичући кредибилан макроекономски оквир, отпорност наше привреде на последице пандемије и поверење у перспективе фискалне консолидације.

Кредитни рејтинг Србије

	Рејтинг	Датум	Активност
<i>Standard & Poor's</i>	<i>BB+ / стабилни изгледи</i>	11.06.2021.	<i>потврђен рејтинг</i>
<i>Fitch Ratings</i>	<i>BB+ / стабилни изгледи</i>	03.09.2021.	<i>потврђен рејтинг</i>
<i>Moody's Investors Service</i>	<i>Ba2 / стабилни изгледи</i>	12.03.2021	<i>потврђен рејтинг</i>

Токови капитала из иностранства

Макроекономска и финансијска стабилност, уз структурне реформе, створиле су повољан амбијент за СДИ, које су диверсификоване по секторима и земљама порекла и доприносе извозном потенцијалу земље.

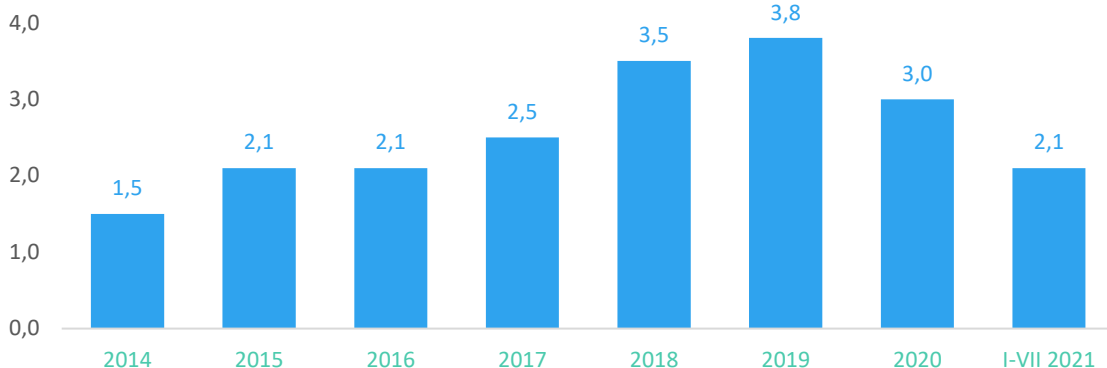
Од укупно 10,3 млрд евра СДИ у последње три године, 5,6 млрд евра је усмерено у разменљиве секторе, а од тога 2,8 млрд евра у прерађивачку индустрију. Сектори прерађивачке индустрије са највећим приливом СДИ (металска, ауто, прехранбена, гуме) бележе снажан раст запослености, производње и извоза.

Србија је привукла око 60% укупних СДИ у регион Западног Балкана. У 2020. прилив СДИ остао је снажан упркос пандемији коронавируса, уз прилив од 3,0 млрд евра (нето 2,9 млрд евра). **Прилив СДИ у првих седам месеци 2021. године износио је 2,1 млрд евра.**

¹ Неинвестициони (шпекулативни) ниво – постоји способност извршења финансијских обавеза, али је присутан ризик промене пословне климе и економских услова, као и знатан кредитни ризик. Извор: НБС, https://www.nbs.rs/sr/finansijsko_trziste/informacije-za-investitore-i-analiticare/kreditni_rejting/

СДИ у Републици Србији, јануар - јул 2021. године (млрд евра)

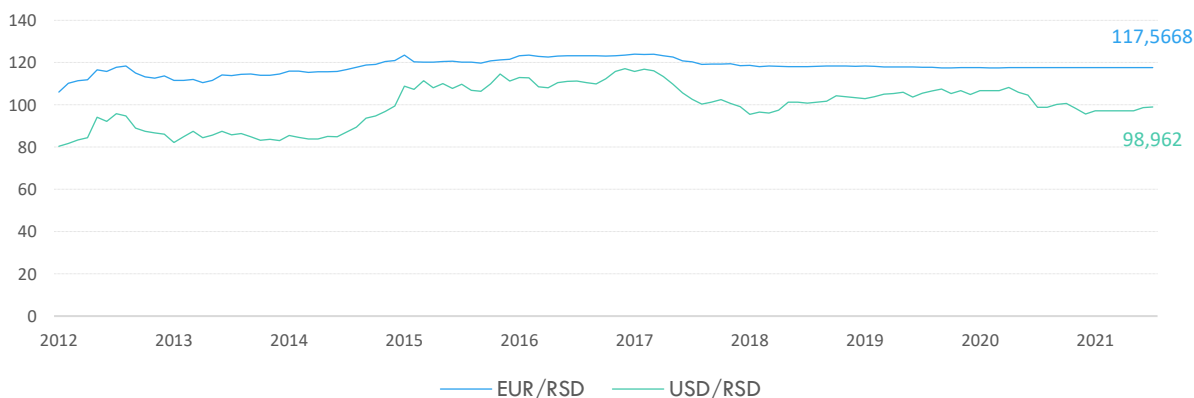
СДИ у Србији су географски диверсификоване, с растућим учешћем земаља из азијско-пацифичког региона и с Блиског Истока, поред ЕУ. У периоду 2018-2020. највећи део прилива СДИ је потицао из земаља ЕУ (78%), уз растуће учешће азијских земаља (18%), пре свих Кине/Хонг-Конга и УАЕ, као и из САД и европских земаља ван ЕУ попут Русије, Турске и Швајцарске.

Курс динара

Кретања на девизном тржишту карактерише релативна стабилност девизног курса, упркос негативним ефектима коронавируса (јул 2021: 1 EUR=117,5668 RSD; 1 USD=98,9620 RSD).

Динар је просечно у јулу 2021. године међугодишње реално апрецирао за 1,1%, док се номинално није мењао.

Кретање курса динара према еврау и према долару, јул 2021, крај периода

Ради ублажавања прекомерних краткорочних осцилација курса динара, НБС је у јулу интервенисала на међубанкарском девизном тржишту нето куповином девиза у износу од 380 млн евра.

Кредити

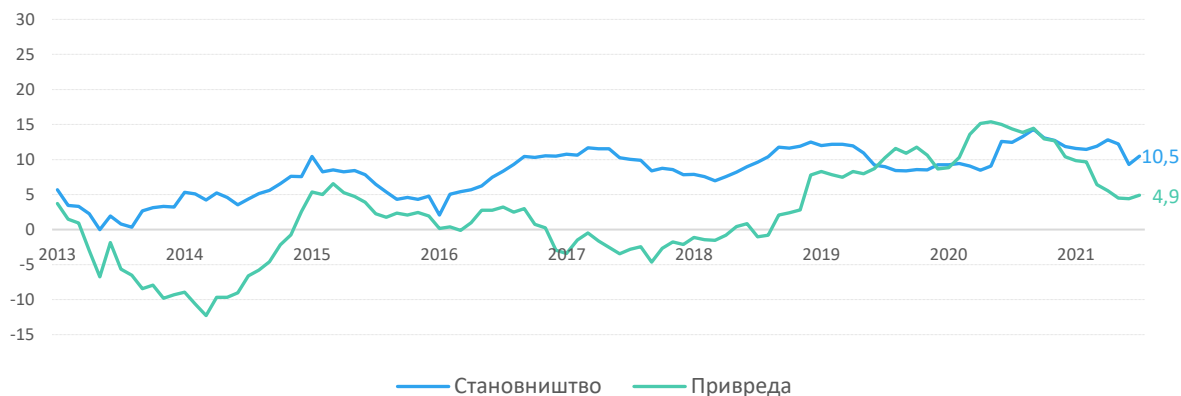
Повољни услови финансирања подржавају кредитну активност која доприноси бржем опоравку привреде од кризе изазване пандемијом коронавируса.

Домаћа кредитна активност је последње три године бележила готово двоцифрене међугодишње стопе раста, подржана мерама и ублажавањем монетарне политике НБС, одобравањем кредита из гарантне шеме, као и ниским каматним стопама на тржишту новца у зони евра. Под утицајем високе базе из прошле године услед примене застоја у отплати кредита, посебно код сектора привреде, домаћа кредитна активност је, у складу са очекивањима НБС, успорила раст у 2021. на међугодишњем нивоу.

Укупни домаћи кредити су у јулу 2021. године већи за 7,2% мг, а успоравање раста је великим делом последица високе базе из претходне године услед примене мораторијума. Захваљујући ефектима претходног ублажавања монетарне политике, услови задуживања на домаћем тржишту остали су побољни и током 2021. године, што је наставило да подстиче кредитну активност, уз даљи раст учешћа динарских кредита у укупним кредитима.

Кредити привреди су наставили да пружају значајну подршку домаћој кредитној активности и доприносе опоравку економске активности. Инвестициони кредити су у јулу чинили 42,3% укупних кредита привреди, а учешће кредита за ликвидност и обртна средства је износило 44,7%. Кредити одобрени микро, малим и средњим предузећима чинили су 67% укупних кредита привреди у јулу 2021.

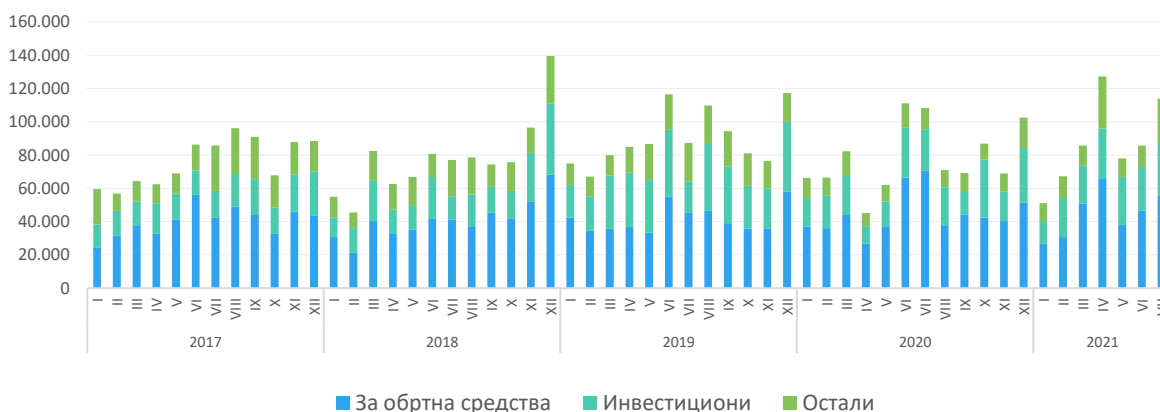
Кредити привреди и становништву, јул 2021. године (мг. стопе раста, у %)

Обим новоодобрених кредита привреди у јулу 2021. године износио је 114,0 млрд динара, што је за 5,3% више него у истом месецу прошле године, а за 33,1% више него у претходном јуну месецу. Готово половина тих кредита односила се на кредите за обртна средства (48,8%), док су инвестициони кредити чинили 27,7% новоодобрених кредита привреди у јулу 2021. **Укупан износ новоодобрених кредита привреди у периоду јануар - јул 2021. године износио је 609,0 млрд динара, што је за 12,5% више него у истом периоду прошле године.**

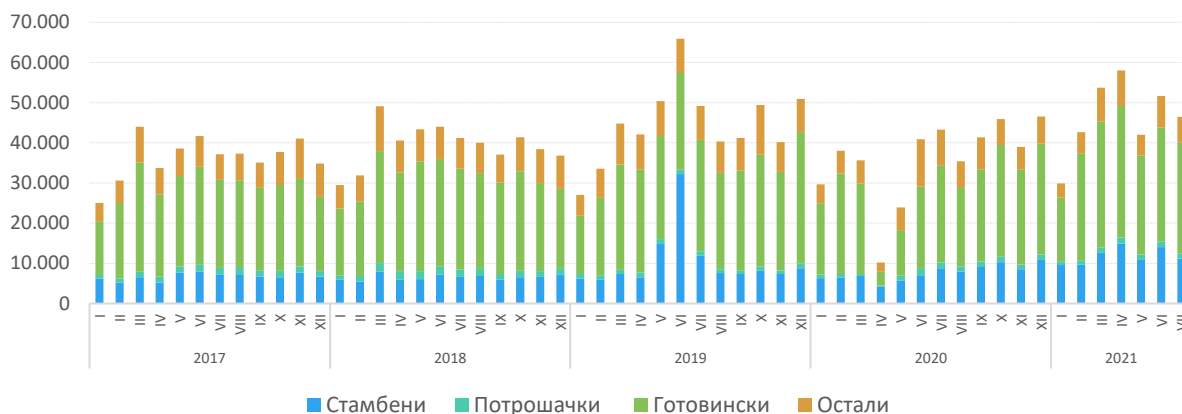

Новоодобрени кредити привреди, јул 2021. године (млрд РСД)

Обим новоодобрених кредита становништву је у јулу 2021. године износио 46,5 млрд динара, што је за 7,2% више него истом месецу прошле године, а за 10,1% мање него у претходном јуну месецу текуће године. Међугодишњем повећању највише је допринео пораст новоодобрених стамбених и готовинских кредита, за 26,5% и 15% респективно. Готовински кредити су уједно и најзаступљенија категорија новоодобрених кредита становништву у јулу 2021. године (59,5%).

Новоодобрени кредити становништву, јул 2021. године (млрд РСД)

Макроекономска стабилност доприноси процесу динаризације. НБС подстиче процес динаризације кроз обезбеђење ниске и стабилне инфлације, очување релативне стабилности девизног курса, унапређење у области управљања девизним ризиком у приватном сектору и другим мерама. Влада Републике Србије доприноси динаризацији пореском политиком и развојем тржишта динарских ХоВ (учешће дуга у РСД повећано је са 2,5% из 2008. године на 30,7% у јулу 2021. године). Динаризација депозита привреде и становништва повећана је за 19,4 п.п. у односу на крај 2012. године, те је у јулу 2021. године износила 38,7%. Динаризација пласмана сектору привреде и становништва је у јулу задржана на највишем нивоу до сада од 38,6%.

Као резултат снажног пада динарских каматних стопа, ниске и стабилне инфлације, као и мера које НБС предузима у циљу подршке процесу динаризације, **динаризација пласмана становништву је последњих година имала изражен тренд раста, те је повећана са 35,1% (2012) на 55,2% (јул 2021. године).**

Динарска штедња становништва је у претходне три године забележила снажан раст (22% у 2018, 31% у 2019. и 17% у 2020), који је настављен и у 2021. када је за седам месеци повећана за 7,5 млрд динара (тј. 8,1%) премашивши ниво од 100 млрд динара. Такво кретање штедње говори у прилог поверења грађана у финансијску и ценовну стабилност, с обзиром на то да је раст штедње остварен у условима кризе изазване пандемијом и повећане аверзије према ризику.

Укупни банкарски кредити на дан 31. јул 2021. године износили су 3,0 млрд динара, што у односу на 31. јул прошле године представља повећање од 9,4%, а у односу на претходни месец повећање од 1,5%.

Стање дуга по банкарским кредитима, јул 2021. године (у млн РСД)

Корисник кредита	31.07.2020.	30.06.2021.	31.07.2021.	Индекс	
	1	2	3	4(3/1)	5(3/2)
Правна лица	1.552.465	1.638.177	1.668.287	107,5	101,8
Предузетници	58.688	66.255	67.363	114,8	101,7
Становништво	1.140.557	1.262.369	1.275.874	111,9	101,1
Укупно	2.751.710	2.966.801	3.011.524	109,4	101,5

У Србији се одржава адекватна структура активе банкарског сектора. Аверзија према ризику током кризе довела је до интензивнијег инвестирања у ХоВ, чије се учешће након 2015. године стабилизовало и на крају јула 2021. године износи 17,7% нето активе банкарског сектора. Упркос историјски ниским каматним стопама на депозите, присутна је **стабилност депозита становништва и привреде** у структури финансирања, са учешћем од 46% и 28% у укупним обавезама на крају јула 2021. године респективно. Спровођење мера за решавање NPL^2 , заједно са растом кредитне активности, довело је до значајног побољшања квалитета портфолија банака. На крају јуна 2021. године **учешће NPL -а у укупним кредитима износило је 3,5%**, испод нивоа забележеног пре пандемије, што указује на то да је, захваљујући правовременим и адекватним мерама НБС и Владе усмереним на ублажавање негативних ефеката пандемије на привреду и становништво, квалитет активе банака очуван и додатно ојачан. Основни канали смањења NPL -а били су наплата, отпис и уступање (продаја) трећим лицима.

Проблематични кредити NPL , јул 2021. године

	Укупни кредити (млрд ЕУР)	Бруто NPL (млрд ЕУР)	Учешће NPL у укупним кредитима (%)
Привредна друштва	10,8	0,3	2,8
Физичка лица	11,3	0,5	4,0
Предузећа у стечају	0,1	0,1	97,5
Остало	2,7	0,0	0,0
Укупно	24,9	0,9	3,5

Очекује се да ће даљи раст кредитне активности и опоравак привреде предвиђен за 2021, уз подршку мера НБС, допринети наставку опадајућег тренда NPL показатеља.

Банке у Србији поседују значајне резерве капитала што им омогућава да се успешно носе са кредитним ризиком, чак и у случају претпостављеног најпесимистичнијег сценарија у стрес тестовима. **Капитализованост банкарског сектора одликује добра структура у којој око 95% чини најквалитетнији основни акцијски капитал.** Високу солвентност банкарског сектора

² NPL (non performing loans) – проблематични кредити.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

потврђује и показатељ леверица³ који је у регулаторни оквир Републике Србије уведен регулативом Базел III и чија је вредност на крају јуна 2021. износила 11,9%.

Банкарски сектор у Србији одликује и висока ликвидност, чији показатељи се константно крећу на нивоима знатно вишим од регулаторних минимума (**ликвидна средства чинила су 36,5% укупне aktive банкарског сектора у Србији на крају јула 2021. године**). О стабилној структури финансирања и ликвидности банкарског сектора говори и **однос кредита и депозита клијената који је на крају јула 2021. године износио 85,7%**.

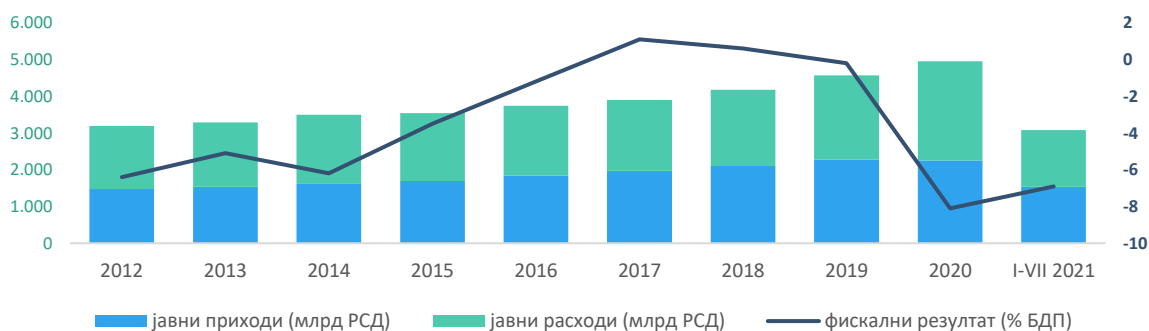
³ Левериц рацио се обрачунава као количник основног капитала и износа изложености банке, и исказује се као проценат.

III Фискална кретања

На крају 2020. године на нивоу опште државе остварен је дефицит у износу од 442,8 млрд динара (8,1% БДП-а), што је, са једне стране, последица виших расхода због пакета мера подршке привреди и становништву и набавке медицинске опреме, а са друге стране, нижих прихода. Дефицитом у 2021. години од 6,9% БДП-а обезбеђен је додатни пакет фискалних мера у износу од 4,6% БДП-а. Предвиђена је помоћ најугроженијим секторима и додатна подршка становништву, а такође је предвиђен и даљи раст капиталних расхода који ће достићи ниво од 7,2% БДП-а.

Консолидовани јавни приходи, јавни расходи и фискални резултат опште државе, 2012-2020.

Пакет мера за подршку привреди и становништву у 2021. години	%БДП
Директна подршка приватном сектору	
Директна подршка приватном сектору – 3 месеца 50% минималне зараде свим предузетницима, микро, малим, средњим и великим предузећима	1,2
Директна помоћ хотелима у градским срединама	0,0
Директна секторска подршка – угоститељство, туристичке агенције, хотели и rent a car агенције	0,1
Самостални уметници	0,0
Директна секторска подршка – сектор превозника путника у друмском саобраћају и аутобуских станица – 600 € по аутобусу	0,0
Укупно	1,3
Мере за очување ликвидности приватног сектора	
Продужење постојеће гарантне шеме за подршку економији током кризе COVID-19	1,0
Успостављене нове гарантне шеме за подршку најугроженијим секторима/предузећима	1,0
Укупно	2,0
Остале мере	
Фискални подстицај – подстицање домаће тражње	1,2
Бонус за вакцинацију	0,1
Укупно	1,4
Процена утицаја фискалних мера	2,7
Укупан пакет мера	4,6

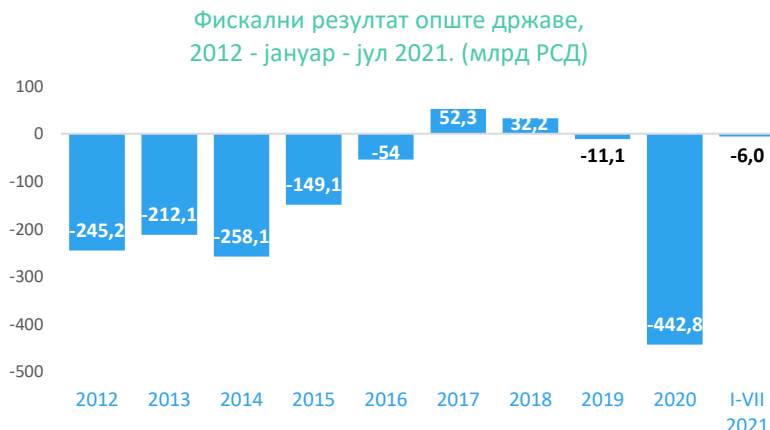
*Извор: Министарство финансија Републике Србије

Према речима Министарства финансија Републике Србије, у наредном средњорочном периоду предвиђено је умерено смањење дефицита опште државе како би се путем фискалне политике обезбедила потребна флексибилност националне економије на евентуалне екстерне шокове. То се, пре свега, односи на расходну страну, у виду повећања јавних инвестиција, као и додатног улагања у здравствени систем, док ће на приходној страни приоритет остати даље смањење пореског оптерећења зарада и наставак борбе против пореске евазије и сиве економије.

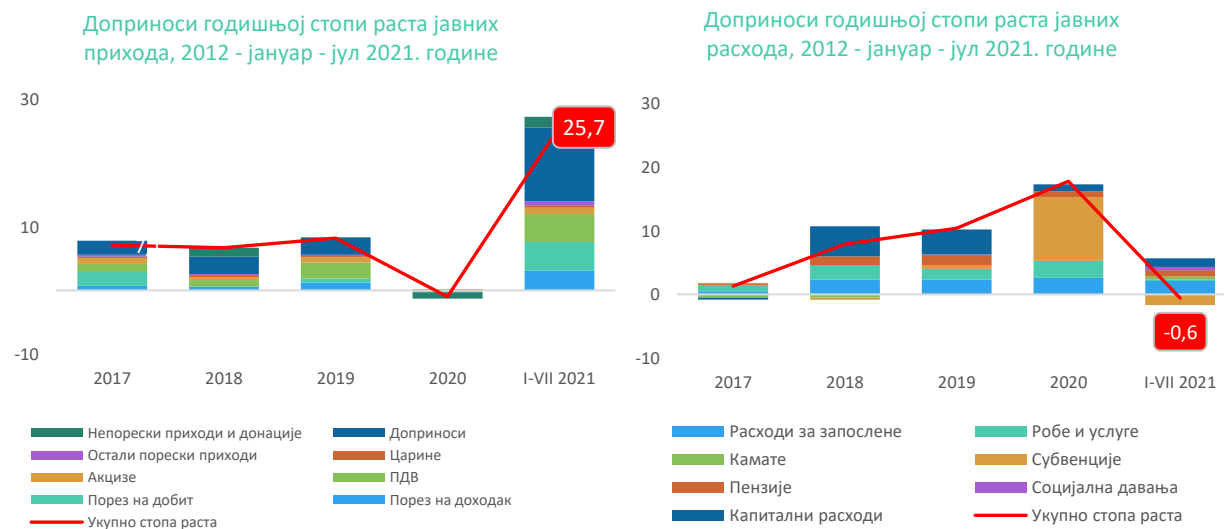
Фискални резултат опште државе

У периоду јануар - јул 2021. године на нивоу опште државе остварен је фискални дефицит у износу од 6,0 млрд динара и примарни фискални суфицит у износу од 73,1 млрд динара. Према ревидираном плану извршења буџета опште државе, за овај период је планиран фискални дефицит у износу од 186 млрд динара.

У првих седам месеци 2021. године, у структури консолидованих прихода опште државе, као и до сада, доминирају социјални доприноси (31,4%), затим приходи од пореза на додату вредност (23,8%) и приходи од акциза (12,8%). Потом следе непорески приходи и донације (10,1%), приходи од пореза на доходак грађана (9,6%) и пореза на добит правних лица (7,0%). У првих седам месеци су у структури прихода опште државе најмање заступљени приходи од царина (2,1%). У структури консолидованих расхода опште државе, у првих седам месеци 2021. године, доминирају расходи за запослене (23,4%) и расходи за социјална давања, пре свега пензије (такође 23,0%).

У посматраном периоду приходи консолидованог биланса опште државе су остварили раст од 25,7% номинално, односно 22,7% реално, услед боље наплате социјалних доприноса, док су расходи остварили пад од 0,6% номинално, односно 2,9% реално.

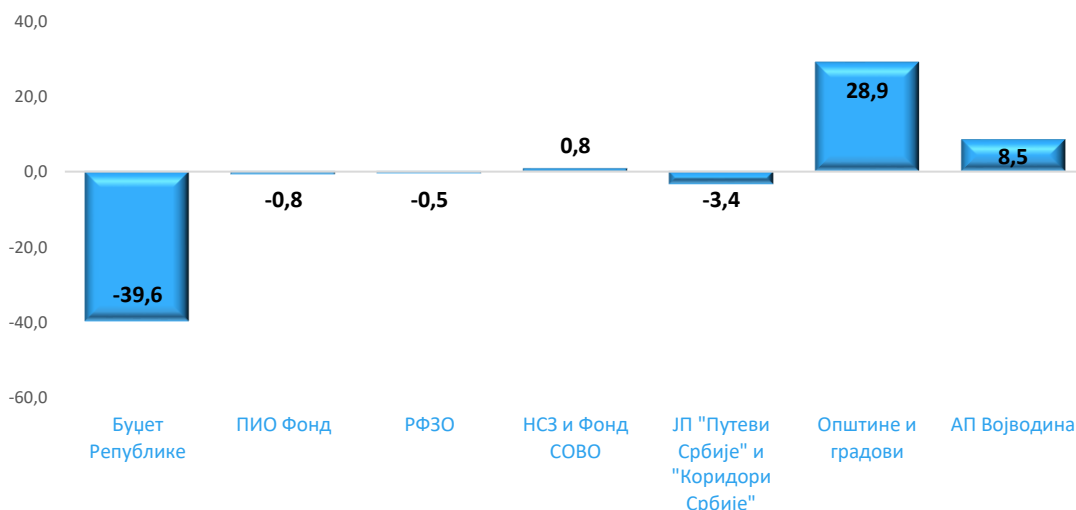
Фискални резултат опште државе по нивоима власти

У првих седам месеци 2021. године, посматрано по нивоима власти, фискални суфицит је забележен у билансима општина и градова (28,9 млрд динара), АП Војводине (8,5 млрд динара), и НСЗ-а и Фонда СОВО⁴ (0,8 млрд динара), док је у билансу Буџета Републике забележен дефицит од -39,6 млрд динара, као и билансу предузећа за изградњу путне инфраструктуре ЈП „Путеви Србије“ и „Коридори Србије“ (-3,4 млрд динара), ПИО Фонда (-0,8 млрд динара) и РФЗО (-0,5 млрд динара).

*у млрд динара

Консолидовани биланс државе по нивоима власти, јануар - јул 2021. године	Сектор државе	Централни ниво државе	Буџет Републике	ПИО Фонд	РФЗО	НСЗ	Фонд СОВО	ЈП „Путеви Србије“ и „Коридори Србије“	Локални ниво државе	Општине и градови	АП Војводина
	-6,0	-43,4	-39,6	-0,8	-0,5	0,8	0,0	-3,4	37,5	28,9	8,5

Консолидовани резултат опште државе по нивоима власти за јануар - јул 2021. године

У првих седам месеци ове године остварен је дефицит републичког буџета у износу од 39,6 млрд динара. Приходи су остварени у износу од 844,8 млрд динара, а расходи су извршени у износу од 884,4 млрд динара. **Само у јулу је остварен суфицит у износу од 35,9 млрд динара.**

У укупним приходима, порески приходи износили су 750,1 млрд динара или 89,1%. **Више од половине пореских прихода односи се на уплату ПДВ-а**, у износу од 365,7 млрд динара или 43,5%, а значајан део се односи и на уплату акциза, у износу од 196,4 млрд динара или 23,3%. Непорески приходи остварени су у износу од 83,0 млрд динара или 9,9% укупних прихода буџета Републике, а прилив донација је износио 8,4 млрд динара или 1,0% укупних прихода.

Највећи део расхода републичког буџета у првих седам месеци односи се на расходе за запослене у износу од 189,0 млрд динара или 27,0%, затим на трансфере организацијама

⁴ Фонд за социјално осигурање војних осигураника (Фонд СОВО).

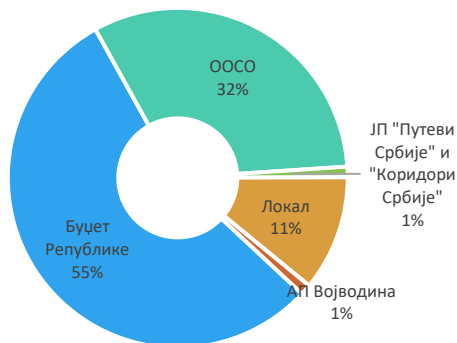

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

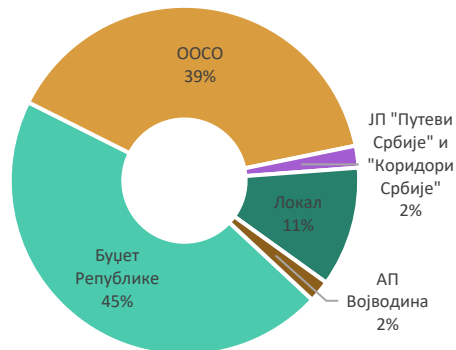
обавезног социјалног осигурања (ОСО) који су износили 69,0 млрд динара или 9,8%. Субвенције су исплаћене у износу од 110,0 млрд динара или 15,7%, а остали текући расходи у износу од 56,2 млрд динара или 8,0% (са ове две категорије је исплаћена директна помоћ привреди и становништву у оквиру новог пакета мера за борбу против ефеката пандемије).

Посматрано по нивоима власти, у републички буџет се слива највећи део јавних прихода (55%), док, поред Републике (45%), у јавним расходима значајно учешће имају и организације обавезног социјалног осигурања (39%).

Структура консолидованих јавних прихода по нивоима власти, I-VII 2021. (у %)

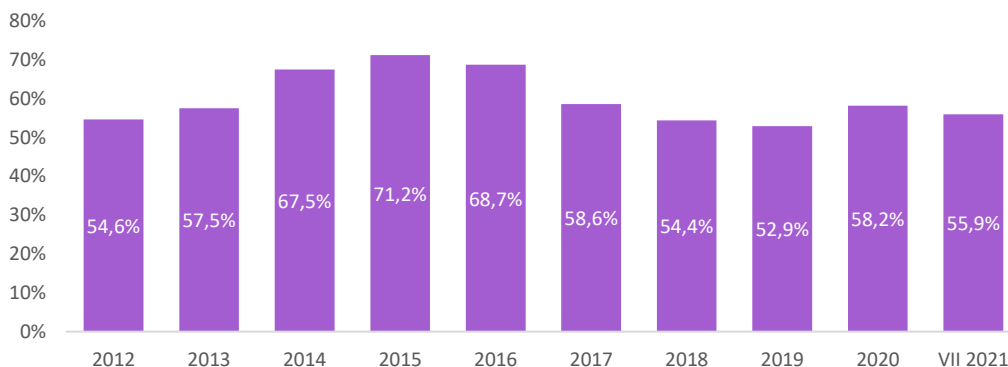
Структура консолидованих јавних расхода по нивоима власти, I-VII 2021. (у %)

Јавни дуг опште државе и централног нивоа власти

Подршка привреди и становништву у условима пандемије утицала је на повећање јавног дуга, који је и даље под контролом, испод Мајстришког критеријума од 60% БДП-а. У јулу 2021. године јавни дуг опште државе достигао је ниво од 55,9% БДП-а.

Јавни дуг опште државе, јун 2021. (% БДП-а)

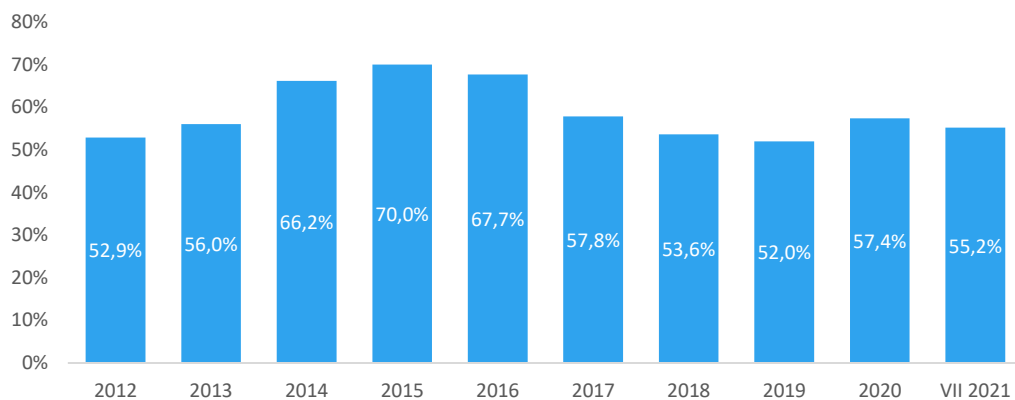

Јавни дуг централног нивоа власти на крају јула 2021. године износио је 28,4 млрд евра (за 102 млн евра више него у претходном месецу). Учешће јавног дуга централног нивоа власти у БДП-у на крају јула 2021. године износило је 55,2% БДП-а, а ребалансом је предвиђено да упркос додатним фискалним мерама јавни дуг остане на нивоу од око 60% на крају 2021. године.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Јавни дуг централног нивоа власти, јул 2021. (% БДП-а)

До благог раста јавног дуга током јула 2021. године је дошло услед емисија државних хартија од вредности у износу од 6,1 млрд динара и повлачења средстава по основу пројектних зајмова у износу од 11,2 млрд динара, док се остатак односи на повећања дуга због курсних разлика. Током месеца јула отплаћене су обавезе у износу од 7,7 млрд динара.

Извор података

1. Народна банка Србије, https://nbs.rs/sr_RS/index/
2. Удружење банака Србије, <https://www.ubs-asb.com/>
3. Министарство финансија Републике Србије, <https://www.mfin.gov.rs/>
4. Управа за јавни дуг Републике Србије, <http://www.javnidug.gov.rs/>

